

Llengua catalana**2015/2016**

Codi: 100702

Crèdits: 12

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500247 Llengua i literatura catalanes	FB	1	A
2501792 Estudis de Català i de Clàssiques	FB	1	A
2501801 Estudis de Català i Espanyol	FB	1	A
2501818 Estudis de Francès i Català	FB	1	A
2501902 Estudis d'Anglès i Català	FB	1	A

Professor de contacte

Nom: Ana Bartra Kaufmann

Correu electrònic: Anna.Bartra@uab.cat

Equip docent

Eulàlia Bonet Alsina

Teresa Cabré Monné

María del Carmen Picallo Soler

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

L'alumne ha de tenir un bon domini instrumental de la llengua catalana, tant oral com escrit, i ha de dominar la normativa gramatical.

Objectius

Aquesta assignatura planteja un estudi descriptiu de la morfologia i la sintaxi bàsiques del català com a part fonamental de l'estudi de la llengua catalana en el bloc de formació bàsica i ha de servir per establir les bases per poder cursar amb èxit les matèries obligatòries de "Llengua catalana: sincronia" i de "Llengua catalana: variació idiacronia" i les optatives de "Lingüística sincrònica catalana".

En aquesta assignatura es parteix d'una anàlisi de les propietats dels elements lèxics, especialment les morfològiques, com a punt de partida per a l'anàlisi de les estructures sintàctiques del català. Concretament, en l'àmbit de la morfologia, l'alumne ha de poder:

- caracteritzar les diferents unitats de la morfologia per poder-les aplicar a la descripció dels mots catalans,
- explicar com es combinen els morfemes per crear paraules i entendre la importància de la composicionalitat del significat,
- adquirir l'habilitat de caracteritzar les relacions interlèxiques i el coneixement de les relacions sintagmàtiques i paradigmàtiques rellevants en l'anàlisi del significat de les unitats lèxiques,

En l'àmbit de la sintaxi, l'alumne ha de poder:

- entendre i aplicar conceptes sintàctics bàsics,
- saber aplicar les relacions combinatòries entre categories sintàctiques,
- veure la manifestació en català d'alguns universals lingüístics.

Competències

Llengua i literatura catalanes

- Analitzar, amb l'ajuda dels conceptes de la teoria lingüística i les aportacions de la lingüística aplicada quan correspongui, les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua catalana, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Conèixer i saber interpretar la justificació filològica, teòrica i històrica de la normativa lingüística vigent.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interpretar els factors polítics, socials i culturals que condicionen l'ús de la llengua catalana i la seva evolució al llarg de la història i en la societat multicultural actual.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis de Català i de Clàssiques

- Analitzar, amb l'ajuda dels conceptes de la teoria lingüística i les aportacions de la lingüística aplicada quan correspongui, les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua catalana, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar el fet literari clàssic i la seva transmissió.
- Interpretar els factors polítics, socials i culturals que condicionen l'ús de la llengua catalana i la seva evolució al llarg de la història i en la societat multicultural actual.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis de Català i Espanyol

- Analitzar, amb l'ajuda dels conceptes de la teoria lingüística i les aportacions de la lingüística aplicada quan correspongui, les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua catalana, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interpretar els factors polítics, socials i culturals que condicionen l'ús de la llengua catalana i la seva evolució al llarg de la història i en la societat multicultural actual.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis de Francès i Català

- Analitzar, amb l'ajuda dels conceptes de la teoria lingüística i les aportacions de la lingüística aplicada quan correspongui, les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua catalana, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Conèixer i saber interpretar la, teòrica i històrica de la normativa lingüística vigent.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interpretar els factors polítics, socials i culturals que condicionen l'ús de la llengua catalana i la seva evolució al llarg de la història i en la societat multicultural actual.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis d'Anglès i Català

- Analitzar, amb l'ajuda dels conceptes de la teoria lingüística i les aportacions de la lingüística aplicada quan correspongui, les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua catalana, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Conèixer i saber interpretar la, teòrica i històrica de la normativa lingüística vigent.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Distingir i contrastar els diferents models teòrics i metodològics aplicats a l'estudi de la llengua anglesa, de la seva literatura i de la seva cultura.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Adequar els coneixements sobre les propietats internes i externes de la llengua a les diferents condicions d'ús.
2. Analitzar els fenòmens literaris en els textos de lectura obligatòria i la seva recepció en les literatures occidentals.
3. Analitzar estructures lingüístiques.
4. Aplicar adequadament els principis preceptius de la llengua estàndard i dels registres cultes actuals i tenir en compte la problemàtica i les condicions d'ús.
5. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals específiques

6. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals específiques.
7. Aplicar les metodologies oportunes per a la lectura i interpretació d'aquests textos.
8. Aplicar les tècniques de descripció i anàlisi de peces discursives.
9. Argumentar idees i opinions amb precisió en les llengües pròpies i en les adquirides al grau.
10. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
11. Avaluar els resultats relacionats amb l'argumentació sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents
12. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
13. Citar correctament les fonts bibliogràfiques i informàtiques utilitzades en la confecció de treballs acadèmics.
14. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica
15. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica.
16. Construir un text oral amb correcció gramatical i lèxica
17. Construir un text oral amb correcció gramatical i lèxica.
18. Descriure els processos combinatoris de creació d'unitats lingüístiques.
19. Determinar els tipus de registre a partir de bases fonològiques, morfològiques, sintàctiques i semàntiques
20. Distingir els factors gramaticals i pragmàtics que determinen la interpretació global de l'oració.
21. Dur a terme treballs escrits i presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat.
22. Identificar correctament les unitats lingüístiques.
23. Identificar els factors pragmàtics que condicionen l'ús de les diverses estructures lingüístiques.
24. Identificar las ideas principales y las secundarias y expresarlas con correcció lingüística.
25. Identificar les causes de la variació derivades del registre.
26. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
27. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
28. Interpretar la problemàtica i les condicions de l'ús de la llengua catalana en una societat multicultural.
29. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per fer-ne l'anàlisi crítica
30. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per fer-ne l'anàlisi crítica
31. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per fer-ne l'anàlisi crítica.
32. Mantenir una actitud de respecte cap a les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.
33. Realitzar treballs escrits i presentacions orals efectives i adaptades al registre adequat

Continguts

PART I: MORFOLOGIA (Teresa Cabré, Eulàlia Bonet)

1 El lexicó i els seus components

1.1. Alguns conceptes bàsics: el lexicó, tipus d'unitats lèxiques, morfemes i morfs, mots existents vs. mots possibles, regularitats fonològiques i l'al·lomorfia.

1.2. Mecanismes de formació de mots: derivació, composició, lexicalització, altres mecanismes.

2. Morfologia flexiva

2.1 Conceptes bàsics: Flexió i derivació, Paradigmes inflectius: invariabilitat i defectivitat.

2.2. Flexió nominal: gènere i nombre en noms, adjectius i determinants.

2.3. Flexió verbal: conjugacions: vocals i increments temàtics, temps, aspecte i mode; persona i nombre.

2.4. Pronoms febles: font. Posició i combinacions.

PART II: SINTAXI ORACIONAL (Carme Picallo, Anna Bartra)

1. Unitats sintàctiques

- 1.1. Unitats lèxiques i unitats sintàctiques: els constituents.
- 1.2. Categories lèxiques i funcionals.
- 1.3. Organització jeràrquica i estructura. La recursivitat. L'endocentricitat.
- 1.4. Argumentació i anàlisi sintàctica.
- 1.5. Tipus de sintagmes.

2. Relacions sintàctiques i estructura de l'oració

- 2.1. Categories sintàctiques, funcions sintàctiques i papers temàtics.
- 2.2. L'oració com a predicació.

3. La predicació

- 3.1. Predicats i categories predicatives.
- 3.2. Estructura argumental. Arguments i adjunts. Modificadors.
- 3.3. Les funcions sintàctiques.

4. Tipologia verbal

- 4.1. Verbs transitius, intransitius i inacusatius.
- 4.2. Verbs copulatiu i quasicopulatiu.
- 4.3. Verbs psicològics.
- 4.4. Verbs amb arguments oracionals.
- 4.5. Verbs amb arguments preposicionals.
- 4.6. Alternances en l'estructura argumental.

5. Oracions passives i impersonals

- 5.1. Oracions passives perifràstiques.
- 5.2. Oracions amb el pronom es / se. Tipologia i propietats.
- 5.3. Altres estratègies d'impersonalització.

6. Sintagma Nominal

- 6.1. Tipologia nominal.
- 6.2. Estructura del SN. Determinació i complementació.
- 6.3. Tipus d'adjectius i propietats

7. Ordre de constituents a l'oració

7.1. Ordre marcat i no marcat

7.2. Modalitat i ordre de mots.

7.3. Estructura informativa i ordre

Metodologia

Les activitats dirigides assumeixen la metodologia de l'aprenentatge basat en problemes i consistiran en (i) presentacions teòriques de la matèria amb discussió i (ii) pràctiques a l'aula que, a partir de l'estudi de problemes, pretenen reforçar els coneixements teòrics i desenvolupar la capacitat d'anàlisi.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Pràctiques d'aula de resolució de problemes	15	0,6	3, 4, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Presentacions del professor a classe	90	3,6	3, 4, 18, 22
Tipus: Supervisades			
Exercicis d'anàlisi i resolució de problemes	100	4	1, 3, 4, 6, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 29
Tipus: Autònomes			
Lectura de bibliografia recomanada	86	3,44	3, 6, 19, 20, 21, 23, 25, 26, 29

Avaluació

La part de morfologia té un pes d'un terç a la nota final; la part de sintaxi té un pes de dos terços.

Per aprovar l'assignatura s'ha de tenir, com a mínim, un 5 de cada part. Per presentar-se a reavaluació cal tenir un mínim d'un 4 de cada part; es farà reavaluació només de la part pertinent.

Part I: Morfologia

Es farà com a mínim una prova parcial i una de final.

La prova final tindrà un pes del 60% d'aquesta part.

Part II: Sintaxi

Es lliuraran pràctiques, en el termini que s'estableixi; tindran un pes del 10% de la nota d'aquesta part i, perquè comptin, se n'haurà d'haver lliurat el 75%.

Es faran dues proves escrites parcials, amb un pes d'un 40% (20%+20%) de la nota d'aquesta part.

La prova final tindrà un pes del 50% d'aquesta part.

S'obindrà un "no avaluable" quan no s'hagi fet qualsevol de les dues proves finals (part I: morfologia; part 2).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lliurament de pràctiques d'anàlisi i resolució de problemes	10	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 29, 30, 31, 33
Proves escrites finals (2)	53%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33
Proves escrites parcials (4)	37%	6	0,24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 29, 30, 31, 33

Bibliografia

Fabra, Pompeu (1956) *Gramàtica Catalana*, Brcelona, Teide.

Institut d'Estudis Catalans, *Gramàtica de la llengua catalana*, en preparació.
<<http://www2.iec.cat/institucio/seccions/Filologica/gramatica/default.asp>>

Mascaró, Joan (1986) *Morfologia*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana.

Pérez Saldanya, Manuel, Manuel Sifre Gómez, Júlia Todolí (2004) *Morfologia catalana*, Barcelona, Editorial UOC.

Ramos, Joan Rafael (1992) *Introducció a la sintaxi*, València, Tàndem.

Solà, J. [et al.] (ed.) (2002) *Gramàtica del català contemporani*, Vol. I: Fonologia i Morfologia. Barcelona, Empúries. (Al llarg del curs s'especificarà la part corresponent a cada tema.)

Solà, J. [et al.] (ed.) (2002) *Gramàtica del català contemporani*, Vol. II: Sintaxi I. Barcelona, Empúries. (Al llarg del curs s'especificarà la part corresponent a cada tema.)